

Ilgalaikio rusų gimtosios kalbos 8 klasės plano pavyzdys

Parengė Vilniaus „Žaros“ vidurinės mokyklos rusų kalbos mokytoja metodininkė Zoja Fijas

Dalykas:	rusų (gimtoji) kalba
Klasė:	8
Pamokų skaičius:	5 pamokos per savaitę (iš viso 180 pamokų) arba 4 pamokos per savaitę (iš viso 148 pamokų)
Laikotarpis:	1 mokslo metai

Мокymo ir mokymosi priemonės

Pradinio ir pagrindinio ugdymo bendrosios programos, 2008.

В. Куликова, В. Матюхов, Н. Семёнова, В. Журавлёв. Русская литература. Учебни-хрестоматия для 8 класса. Каунас: «Швиеса», 2003.

И. Лесоводская, Т. Ктиторова, М. Лычинская. Русский язык. Учебник для 8 класса. Каунас: «Швиеса», 2002.

Н. Колесникова, Н. Семёнова. Зарубежная литература. Учебник-хрестоматия для 7–8 классов. Каунас: «Швиеса», 2002.

Klasės charakteristika

Aštuntoje A/B/V klasėje mokosi ... mokin..., dauguma jų berniukai/mergaitės. Klasėje daug kinestetinio (kt.) mokymosi stiliaus vaikų. Bendras klasės mokinių mokymosi lygis vidutinis (kt.), ... mokin... pasirengimo lygis puikus, mokin... mokom... pagal adaptuotą rusų kalbos programą, ... mokin... mokom... pagal modifikuotą rusų kalbos programą, ... mokin... hiperaktyv....

Tikslas

Sudaryti prielaidas mokiniams ugdytis komunikavimo ir kultūrinę kompetencijas, būtinas kiekvieno žmogaus visaverčiam asmeniniam gyvenimui, sėkmingam mokymuisi, visuomeninei ir būsimai profesinei veiklai.

Uždaviniai

Siekiami, kad per rusų kalbos pamokas mokiniai:

- ugdytūsi poreikį sąmoningai skaityti, gebėjimą kritiškai vertinti įvairaus pobūdžio tekstuose įvairius kultūrinio gyvenimo įvykius;
- mokytūsi kalbėti atsižvelgdami į tikslą, adresatą ir bendravimo situaciją, laikytūsi kalbos etiketo;
- kurtų įvairaus pobūdžio sakytinius ir rašytinius tekstus, siekdami įvairių tikslų įvairiose socialinėse ir kultūrinėse situacijose;

- ugdytūsi poreikį nuolat tobulinti savo kalbinius gebėjimus, remdamiesi kalbos ir literatūros žiniomis;
- suvoktų grožinės literatūros savitumą, patirtų estetinių išgyvenimų, suprastų esminių vertybių prasmę;
- pažintų kalbą ir literatūrą kaip savosios ir kitų kultūrų dalį, suvoktų kultūros tradicijas ir pagal išgales jas kūrybingai plėtotų.

Vertinimas

- Mokinių pažanga ir pasiekimai vertinami pagal mokykloje patvirtintą vertinimo tvarkos aprašą, kuris parengtas vadovaujantis Mokinių pažangos ir pasiekimų vertinimo samprata, patvirtinta Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2004 m. vasario 25 d. įsakymu Nr. ISAK- 256 (Žin., 2004, Nr. 35-1150).
 - Rusų kalbos ugdymo procese taikomi visi vertinimo būdai (diagnostinis ir formuojamasis). Mokiniai, prieš atlikdami užduotis, turi būti supažindinami su vertinimo kriterijais.
 - Planuojant vertinimą, svarbu pakankamai dėmesio skirti įvairių kalbinės veiklos rūšių – skaitymo, rašymo, kalbėjimo ir klausymo – gebėjimams vertinti (teksto kūrimo užduotys, grožinio ir negrožinio teksto suvokimo užduotys, grožinio ir negrožinio teksto santraukos rašymas, kontroliniai darbai, tikrinantys kalbos ir literatūros pažinimo gebėjimus ir žinias, diktantai, dalyvavimas pokalbiuose, pranešimų skaitymas (pristatymas). Svarbu, kad vertinami būtų ne tik rezultatai, konkretūs mokinių darbai, bet ir pats mokymosi procesas.
 - Kiekvieno skyriaus pabaigoje – apibendrinamasis vertinimas. Diagnostinės užduotys parengiamos pagal Bendrosiose programose numatytus pasiekimus, pasiekimų lygius, žinių ir gebėjimų santykį.

KALBINIS UGDYMAS

Pamokų ciklas	Laukiamas rezultatas	Valandos	Pastabos (integravimo galimybės, projektinė veikla, vertinimas ir kt.)
Организационный урок	Mokiniai susipažins su vadovėliais, jų sutartiniais ženklais, aptars mokymosi uždavinius mokslo metams, savo, kaip mokinių, teises ir pareigas. Aptars vertinimo ir ataskaitos principus mokslo metams.	1	Pastabose gali būti pažymėti plano tikslinimai, mokytojo pastebėjimai įgyvendinant Bendrąsias programas ir kt. mokslo metų eigoje.
Повторение	Mokiniai plės ir gilins turimas žinias apie leksiką, fonetiką, morfologiją ir puntuaciją. Pagilins savo žinias apie žodynų įvairovę. Mokysis naudotis įvairiais žodynais redaguojant tekstus.	8 + 1* ¹ arba (5 + 1*)	
Глагол	Mokiniai pagilins žinias apie veiksmažodį, jo funkcijas tekste, gramatinius požymius, vartojimą ir rašybą. Galės tobulinti savo kalbinius ir bendravimo gebėjimus. Perpras sąvokas <i>tezė ir teksto planas</i> , jų panašumą ir skirtumą (tema „Varpinis skambėjimas“).	11 + 2* arba (8 + 2*)	
Причастие	Mokiniai susipažins su dalyviu kaip veiksmažodžio forma, suvoks jo funkcijas tekste, gramatinius požymius, vartojimą ir rašybą. Įgis žinių apie dalyvį, jo sintaksines funkcijas, darybą. Mokiniai susipažins su dalyvių formų rašybos ir dalyvių konstrukcijų skyrybos taisyklėmis. Mokės paaiškinti dalyvių, veiksmažodžių vaidmenį tekste, galės tobulinti savo kalbinius gebėjimus. Mokės kurti tekstus, susijusius su kasdienio gyvenimo situacijomis. Padarę klaidų, gebės jas paaiškinti. Mokės dirbti poromis ir grupėmis, mokės klausytis, klausti, mandagiai sutikti ar nesutikti, pagrįsti savo nuomonę, reikšti pagarbą kalbinėmis priemonėmis. Išmoks mandagumo formulių, žodžių ir žodžių junginių,	22 + 1* arba (13 + 1*)	

1* - уроки для развития речи.

	tinkančių pasiteirauti, paskatinti, pagirti, išreikšti savo nuomonę, sutikimą arba nesutikimą.		
Деепричастие	Mokiniai įgis žinių apie pusdalyvį, jo sintaksines funkcijas, gramatinius požymius, darybą, vartojimą ir rašybą. Mokiniai susipažins su pusdalyvių formomis ir pusdalyvio konstrukcijų skyryba. Mokės palyginti pusdalyvius rusų ir lietuvių kalboje, vartojimo ir skyrybos skirtumus. Gebės rašyti taisyklinga ir stilinga kalba: tinkamai taikyti išmoktas rašybos, skyrybos, gramatikos taisykles, aiškiai, tiksliai, glaustai, logiškai formuluoti mintis. Mokės rašyti taisyklinga ir stilinga kalba: tinkamai taikyti išmoktas rašybos, skyrybos, gramatikos taisykles. Mokės vartoti sinonimus, kad išvengtų kartojimosi, vartos vaizdingus žodžius: perkeltinės reikšmės žodžius, frazeologizmus. Galės mokyklos bibliotekoje rasti nurodytus šaltinius, rasti nurodytą šaltinį pagal nurodytą adresą internete, rasti informaciją nurodytuose žodynuose, enciklopedijose (frazеologizmų etimologija).	9 + 2* arba (6 + 2*)	
Синтаксис.	Mokiniai įgis žinių apie sintaksinę sakinio sandarą, rašybos ir skyrybos taisykles, skirs vienanarius ir dvinarius sakinius. Mokysis atpažinti ir vartoti neasmenuojamąsias veiksmažodžio formas, beasmenius sakinius. Toliau mokysis sudėtinių sakinių skyrybos. Padarę klaidų, gebės jas paaiškinti. Sieks pažinti savo rašymo gebėjimus ir juos tobulinti. Mokės tiksliai žymėti sakinio ribas, skirti sudedamąsias teksto dalis, taikyti skyrybos taisykles, įgytas kalbos (gramatikos, leksikos, sintaksės) žinias tobulindami, redaguodami savo tekstus, naudodamiesi žodynu. Galės kurti nesudėtingos kompozicijos pasakojimus apie tapybos kūrinį. Mokės sieti kūrinyje vaizduojamas situacijas su savo patirtimi.	34 + 7* arba (24 + 7*)	

Laiko rezervas: 8 arba 5 val.

Literatūros ir kultūros pažinimas

- Skaitydami literatūros kūrinius, mokiniai mokės suformuluoti kūrinio temą, nusakyti pagrindinę mintį, iškelti problemą. Gebės apibūdinti kūrinio idėją, motyvą, metaforinę kūrinio mintį, mokės įvardyti vaizduojamojo pasaulio elementus: literatūrinį veikėją, veiksmą, laiką, vietą. Aptars perkeltinę įvairių kūrinių elementų prasmę, siužeto struktūrą, kūrinio konfliktą.
- Aptardami kūrinių ar kūrinių kalbinę raišką, mokiniai sugebės pasitelkti citatų iš teksto, paaiškinti grožinio kūrinio poveikį, ką jis padėjo suvokti, ką perversinti iš naujo. Palygins literatūrą su kitomis meno ir kultūros sritimis (daile, kinu, televizija, teatru).
- Skaitydami ir interpretuodami poeziją, mokiniai sugebės nusakyti ir apibūdinti lyrinį subjektą, adresatą, lyrinę situaciją, eilėraščio nuotaiką, aptardami eilėraščio sandarą, gebės operuoti tokiomis sąvokomis kaip rimas, eilutė, strofa.
- Aptardami prozos ir poezijos kalbą, mokiniai sugebės atpažinti tekste kalbinės raiškos priemones (epitetą, palyginimą, pakartojimą, metaforą, alegoriją ir kt.).
- Skaitydami ir nagrinėdami literatūros kūrinius, mokiniai skirs literatūros žanrus: poemą, eileraštį, komediją, apsakymą, apysaką.
- Literatūros pamokose mokiniai nuolat tobulins savo kalbinius gebėjimus, taikys kalbėjimo strategijas.
- Skaitydami grožinius kūrinius ir bandydami kurti, mokiniai įgis emocinės bei estetiškos patirties.

Pamokų ciklas	Laukiamas rezultatas	Valandos	Pastabos (integravimo galimybės, projektinė veikla, vertinimas ir kt.)
	Русская литература XIX в.		
А. С. Пушкин	Skaitydami ir analizuodami А. Puškino poemos «Медный всадник» („Varinis raitelis“) įvadą ir А. Puškino apysaką «Капитанская дочка» („Kapitono dukterė“), mokiniai susipažins su Peterburgo kūrimosi istorija ir Pugačiovo valstiečių sukilimu. Gebės atpasakoti tekstą ar jo dalį (pagal planą). Gebės vertinti perskaityto teksto turinį ir raišką: apibūdinti savo įspūdžius, išgyvenimus, vertinti kūrinio veikėjus, jų poelgius, etines kūrinio vertybes. Remdamiesi tekstu, mokės argumentuoti savo nuomonę. Gebės sieti kūrinyje vaizduojamas situacijas su savo patirtimi. Susipažins su tokiomis sąvokomis kaip epigrafas, kūrinio tema ir pagrindinė mintis. Mokės skirti teksto dalis, skaityti tekstą epizodais, atpasakoti teksto epizodą. Mokės plėtoti skaitymo gebėjimus ir jais naudotis: aptarti teksto turinį, skirti pagrindinius ir antraeilinius dalykus, nurodyti temą, rasti ar patiems formuluoti pagrindinę mintį, pasakyti savo nuomonę apie tekste kalbamus dalykus. Mokysis apibūdinti	12 + 2*	

	grožiniame kūrinyje vaizduojamus pasaulio elementus (veiksmo vietą, laiką, veikėjus, siužetą).		
М. Ю. Лермонтов	<p>Analizuodami M. Lermontovo lyriką ir poemą, mokiniai sugebės nusakyti lyrinę situaciją, adresatą, eilėraščio nuotaiką, aptardami eilėraščio sandarą, gebės tinkamai vartoti tokias sąvokas kaip rimas, eilutė, strofa, eilėraščio tema, esminiai žodžiai (<i>ключевые слова</i>), įsmeininimas, metafora, epitetas, palyginimas, antitezė, paralelizmas, aliteracija, archaizmas.</p> <p>Gebės atpasakoti tekstą ar jo dalį. Gebės vertinti perskaityto teksto turinį ir raišką: apibūdinti savo įspūdžius, išgyvenimus, vertinti kūrinio veikėjus, jų poelgius, etines kūrinio vertybes. Gebės nurodyti autoriaus tikslus, suformuluoti klausomo teksto temą, pagrindinę mintį, keliamas problemas, nurodyti pateikiamus argumentus. Gebės tinkamai vartoti tokias sąvokas kaip kūrinio kompozicija, romantiškas herojus. Gebės rasti grožiniame tekste epitetą, palyginimą, metaforą, mokytojo padedami, paaiškinti jų paskirtį.</p> <p>Mokiniai pradės rašyti tekstą nuo temos apmąstymo, medžiagos rinkimo, adresato ir bendravimo situacijos apsvaistymo, teksto planavimo. Mokiniai, mokytojo padedami, turėtų pažinti rašymo eigą: temos suvokimą, planavimą, juodraščio rašymą, juodraščio svarstymą, redagavimą, pateikimą. Mokysis aiškindami savo suvokimą remtis citatomis iš teksto.</p>	6	
Н. В. Гоголь	<p>Skaitydami ir analizuodami N. Gogolio pjesę „Revizorius“, mokiniai pažins tokias sąvokas kaip drama, komedija, satyra, humoras, replika, remarka, monologas ir dialogas, polilogas, <i>kalbanti pavardė</i>. Gebės atpažinti ironijos atvejus. Galės taikyti įvairias teksto kūrimo strategijas (planas, „minčių lietus“, „tinklo nėrimas“, dalis ir visuma, chronologinė pasakojimo eiga). Mokės interpretuoti skaitomus tekstus: paaiškinti netiesiogiai pasakytas mintis, reiškiamus požiūrius. Įvairiais būdais tikrintis teksto suvokimą, pvz.: formuluoti klausimus, perfrazuoti mintis savais žodžiais; analizuoti skirtingai pasižymėtus teiginius ir argumentus; palyginti savo suvokimą su kitų.</p> <p>Savarankiškai rašys pasakojamojo ir aprašomojo pobūdžio tekstą, kuriame būtų samprotavimo elementų. Pagal nuorodas parašys personažo charakteristiką. Aiškindami savo suvokimą, mokysis remtis citatomis iš teksto.</p>	7 + 2*	
Н. А. Некрасов	<p>Skaitydami ir analizuodami N. Nekrasovo poemą „Мороз, Красный нос“ ir „Русские женщины“, mokiniai gebės atpasakoti tekstą ar jo dalį (pagal planą), sudaryti personažo charakteristikos planą. Galės vertinti perskaityto teksto turinį ir raišką: apibūdinti savo įspūdžius, išgyvenimus, vertinti kūrinio veikėjus, jų poelgius, etines kūrinio vertybes. Remdamiesi tekstu, mokysis argumentuoti savo nuomonę. Atsižvelgdami į situaciją ir</p>	5	

	adresatą, gebės tinkamai pasirinkti kalbinę raišką (leksiką, sintaksines konstrukcijas). Gebės nusakyti teksto temą ir pagrindinę mintį, mokės sudaryti teksto planą. Susipažins su lyrinės-epinės poemos žanru. Pagilins sąvokų epitetas, palyginimas, hiperbolė, aliteracija supratimą, mokysis suprasti jų funkcijas tekste, jas apibūdinti.		
И. С. Тургенев Л. Н. Толстой	Skaitydami ir analizuodami I. Turgenevo ir L. Tolstojaus apsakymus, mokiniai sieks rašytine kalba išreikšti savo mintis, jausmus, patirtį. Literatūros kūrinius sieti su kitais meno kūrniais, mokysis reikšti savo nuomonę apie dainavimo meną ir humaniškumą. Pagilins antitezės, siužeto, kompozicijos supratimą, mokysis apibūdinti jų funkcijas tekste. Sužinos terminą <i>apsakymas apsakyme</i> .	4 + 2*	
Русская литература XX века.			
Л. Андреев М. Горький	Skaitydami ir analizuodami L. Andreevo ir M. Gorkio apsakymus, mokiniai gebės vertinti perskaityto teksto turinį ir raišką: apibūdinti savo įspūdžius, išgyvenimus, vertinti kūrinio veikėjus, jų poelgius, etines kūrinio vertybes. Aiškindami savo suvokimą, mokysis remtis citatomis iš teksto. Mokės rasti arba patys formuluos kūrinio pagrindinę mintį. Pagilins terminą <i>apsakymas apsakyme</i> . Skirs autorių, pasakotoją, veikėjus.	7 arba 6	
А. Грин	Aptardami A. Grino apysakos sandarą, mokiniai gebės operuoti tokiomis sąvokomis kaip <i>apsakymas apsakyme</i> “, alegorija, antitezė, romantiškas herojus, fejerija, vertinti grožinio teksto turinį ir raišką, apibūdinti savo įspūdžius, aptarti kūrinio veikėjų idealus, lyginti veikėjų išgyvenimus su savaisiais. Gebės vertinti perskaityto teksto turinį ir raišką: apibūdinti savo įspūdžius, išgyvenimus. Mokės pagal tekstą parašyti atpasakojimą. Išsakyti savo požiūrį, laikydami trinarės teksto struktūros, vidinės pastraipos struktūros reikalavimų. Išsakyti ir pagrįsti savo nuomonę apie kūrinio ekranizaciją.	4	
А. Платонов	Skaitydami ir analizuodami A. Platonovo apsakymą „Juška“, mokiniai susipažins su tolerancijos sąvoka, gebės argumentuotai samprotauti šia tema žodžiu ir raštu.	2	
В. Распутин	Skaitydami ir analizuodami V. Rasputino apsakymą „Уроки французского“, mokiniai galės argumentuotai išreikšti savo nuomonę apie mokinių ir mokytojų santykius. Dalyvaudami įvairaus pobūdžio diskusijose, gebės efektyviai klausytis, klausiti, atsakyti, prieštarauti, argumentuoti.	2	
А. Твардовский	Skaitydami ir analizuodami A. Tvardovskio poemą „Василий Тёркин“, mokiniai pagilins žinias apie lyrinės-epinės poemos žanrą, aptars rusų charakterio ypatybes.	4	
В. Шукшин	Skaitydami ir analizuodami V. Šukšino apsakymą „Vilkai“, mokiniai mokysis interpretuoti žmogaus ir gamtos grožį: paaiškinti pagrindinę mintį, vaizduojamas situacijas, remsis	2	

	asmenine patirtimi bei literatūrine/kultūrine kompetencija. Gebės sieti kūrinysje vaizduojamas situacijas su savo patirtimi.		
	Зарубежная литература		
<p>Гомер «Илиада», «Одиссея».</p> <p>В. Шекспир «Ромео и Джульетта».</p> <p>М. де Сервантес Сааведра «Хитроумный Идальго Дон Кихот Ламанчский».</p> <p>А. де Сент-Экзюпери „Маленький принц».</p>	<p>Susipažins su V. Šekspyro, M. Servanteso, Homero, A. de Sent-Ekziuperi kūrybos tematika ir turiniu. Kaupdami medžiagą, gebės pasinaudoti interneto šaltiniais.</p> <p>Susipažinęs su pagrindinėmis epochomis bei literatūros kryptimis, mokinys supras literatūros istorikumą, kūrinio ir kūrinysje vaizduojamo kultūrinio konteksto ryšį, gebės atpažinti skaitomo kūrinio epochos bruožus bei ryškiausias kultūros įvaizdžius, gebės paaiškinti jų prasmę.</p>	8	

Laiko rezervas: 5 val.